

EUSKALDUN ABIZENAK SEVILLA'N ETA CADIZ'EN

Utrera, Uztaila, 1980

Donostia, 1980-IX-26

Garmendia'tar Jose

Euskaltzaindia'ko euskerazain jaun agurgarriok:

Zuei itz egiteko aukeratu dedan, gaia, ez da oso erreza, noski. Buru auste aundiak sortu legiguzke. Gatzik gabeko itzaldi legorra izan ere bai. Alegiña saiatuko naiz onela gerta ez dadin. Etzaitzuet aspertu nai. Ta arazo onen ikasketa luze ta sakonagoa, *Euskaltzaindiaren EUSKERA* aldizkarian egin nai nuke.

Edozein modutan ere, orain ogei ta amar bat urte, Erroma'ko berebillen joan-etorriaren zaiñtzaille batek egin zuena, ez nuke egiñ nai. Semaforo edo kiñu argia gorri zegoala, Iñazio Omaetxeberria kale bat zearkatzen ari zan. Zaindaria kalearen erdi erdian gelditu zuen. Atera zuen bere liburutxoia, ta galdetzen asi zitzaion:

—Il suo nome? Zure izena, mesedez?

—Iñazio.

Erantzun zion nire lagunak.

—Il cogñome? Zure abizena?

—Omaetxeberria, laister batean erantzun zion.

Zaindaria, bere janzkera txuri txuriaren gaiñetik, lepoa ta belarriak luzatzen zituela, berriz ere galdetzen dio:

—Come, come! Nola, nola?

—Omaetxeberria, izkin bakoitza geldiro tinkatzen zuela, erantzuten dio.

—Ta zaindaria ala esaten dio:

—Passare questa volta. Oraingoagatik barkatzen zaizu.

Montilla'n, Cordoba'ko erri batean, gertatu zitzaiguna ere esan nezake: txartel batean onela adierazten zen:

Orduzko ogeita amabost kilometro baiño bizkorrago ez joan. Eta gu azkarrago giñuazten.

Zaintzailleak gelditu gintuen.

—Nolako laistertasunean zetozten, zuek?

—Ez al dezute orma txartela ikusi? irakurri?

—Zer izen eta abizen dituzu zuk? galdetzén dio berebilla zeramakian nere lagunari.

—Jesús Otegui, erantzuten dio.

—Bigarren abizena?

—Eraunzetamurguil.

Zaindariaik:

—Adarra beste bati jo nai badiozu!

—Nik zer erru ote daukat ba?

—Nire amaren abizena da, erantzun zion Jesús Otegui nire lagunak.

Zaindariaik etzuan idatzi, eziñ zuen idatzi abizen ori; baiña diru nekea ordaindu bear izan genduan.

* * *

Andaluzia'ko ta batez ere Sevilla ta Cadiz'ko euskal abizenak ikastea ta azttertzea, oso gauza onuragarria da, noski. Ta au arrazoi askorengatik. Lenengo, euskal abizenak Euskalerriko paperetan baiño aurretik Andaluzi-koetan idatzita daudelako.

Bigarren, eziñ aztu dezakegu, batez ere amaseigarren gizalditik aurrera, Andaluziatik euskaldunak erruz igaro zirela. Sevilla ta Cadiz batik bat garai artan Indietako ate ta kai biurtu zirela. Bi uri auetatik makiña bat euskaldu-nek Amerikatera salto egin zuela, euren izenak erri auetan ezarri ondoren.

* * *

Orain, gaia geiegi ez luzatzeko, Amerikako mundu berria arkitu zen ezkerotzik, Andaluzian euskalduna ugari ta oparo ibilli zala, uste izan bear degu.

Sevilla ta Cadiz'ko euskaldun abizenak ikasi ditut. Ainbeste paper txor-tatan ain ugari diran abizenak! Zergatik diot au?

Or dauzkagu ainbeste meritu ta irabazi duten liburuak. Jaime Kerexeta'-ren: *Diccionario onomástico y heráldico vascos*.

Onek aurrean euki ditu Sabino Arana'ren: *Tratado etimológico de Apellidos vascos*;

Isaac Lopez Mendizabal'en: *Lista Alfabética de Apellidos Vascos*; eta Luis Mitxelena'ren: *Apellidos Vascos*. Ba liburu auetan esateko, Sevilla ta Cadiz'en aipamenik ez da arkitzen. Eta euskaldun abizenak euren erritik, Euskalerritik, zuzen zuzen Colombia, Uruguay ta Mexiko'ra igarotzen dira.

Ta... euskalzain agurgarriok?, Euskalerritik kanpora irten diran euskaldunen edestia nai ta nai ez Andaluziatik igarotzen da, ta batez ere, Sevilla ta Cadiz'tik. Euskaldunen edestia ezin leiteke osatu ta ondo egin, euskaldunen Andaluziara etortzea gogoan artu gabe. Emendik, Andaluziatik, euskaldun askok eta askok Ameriketara jo zuen eta saltatu ziran, eta gero Ameriketan bizi izan ziran beren arrasto bikaina bertan uzten zutela. Orregatixe, Sevilla ta Cadiz'ko euskaldun abizenen ikasketa oso onuragarria izango den ustean, egin det lantxo au. Oraindik geiago zeaztuko degu zergatik aukeratu dedan gai au. Ta arazoan erabat sartu baiño len, euskaldunek, Guadalquivir'ko urian, Sevillan, izan duten egoera gogoratu dezagun, bilduma txiki bat eginez.

Euskaldunak Sevilla'n

Euskaldunak Sevilla'n oso aspaldidanik agertzen dira. Gutxieneko, kristauak Sevilla milla berreun da berrogei ta zortzigarren urtean birartzen dute-nean. Milla berreun da berrogei ta zazpigarrean, uria inguratzen ari zirela, Fernando erregeak Ramon Bonigaz'i deitu egin zion, eta Bizkaiko itsas kaie-tan guda untxiak eratzeko agindu.

Ondasunak eta kaleak banakatu zituztenean, kale bat bizkaitarrentzako izan zen. Au da, Guipuzkoa, Araba ta Bizkaikoak ziranentzako. Berdin Alfonso amargarrena jakintsuak, milla berreun da irurogei ta seigarren urtean, Cadiz jendez eta bizitanlez bete nai izan zuenean. Bizitanle zerrendan euskaldun abizenak asko agertzen dira. Milla lareun ta irurogei ta amabigarren urtean, Cadiz'en, gidari bizkaitarrentzako ikastetxe bat ere ba dago.

Milla bosteun ta berrogeigarren urtean, ba daude agiri batzuk. Donostiako udalak Sevilla'koari berreun "cahiz" ogi ateratzeko baimena eskatzen dioenak. Cartagena'ko kaian salgaiez beteta lapurtutako itsauntzi bat itzul-erazi egiten duena. Gipuzkoako lurraldeak, milla lareun da irurogei ta amabigarren urtean, uri artan gizarte babesak badauzkatela ta, Sevillan bizi diran azokari gipuzkoarrei kalterik ez egiteko, eskatzen dio Sevilla'ko udalari. Euskaldunek burnia eramaten dute Sevilla'ra, ta garia, olio ta ardoa ekartzen dituzte. Amabostgarren gizaldian, bizkaitarra danen gañetik karraitzalea dela, Artola jauna esan izan oi du.

Beste aldetik, "bizilagun asko izateak, eta mendian bizitzeko aurrerapen gutxi edukitzeak", milla bosteun da amaikako errege txartel batek dioen bezala, edo ta "jende asko ta leku estuak izateak", Veneziako Carlos bostgarrenaren Andres Navajero ordezkariak geroago idatziko duen bezala, "bizi-

modua beren aberritik kanpora billatzeak beartzen ditu". Beste orrenbeste esango du, andik urte askotara, aita Larramendik bere *Corografía* liburuan.

Baina batez ere amaseigarren gizaldiaren asieran asten dira baztar guztietatik Guadalquivir'ko urian sal-erosketak egiten. Ezta bat ere ba arritze-koa, euskaldunak ere Sevillan geitzen eta ugaritzen joatea, ta gero ta garrantzi aundiagoa izatea. Ain egia da au, Ortiz de Zuñigak zalantzarik gabe "bizkaitar leialen bigarren aberria Sevilla dela", esaten du. Aien semeak oso errexigarotzen dirala bertara; Egia esan, beti-beti ain errex ere ez.

Indietako artxibo edo ageritegian, Zaldibi'ko Lope de Urtesabel'gandik auxe artzen degu. Zangoza bere lagun batekin irten zala etxetik bide pixka batean. Bere amak bi alkandora eman zizkiola ta amalau ducado biderako, ta ala esaten zion bere semeari: Bere oea salduko bazuan ere, ez oinez, zaldiz baizik joan zedilla nai zuala, oinbeste bidean. Indietako sarrera ta asiera ederra onelako ibillaldi luzea! Asi Euskalerriko mendi ezeetatik eta Guadalquivir'ko zelai atsegineraino, Castilla'ko zelai-latz-gogotretik igaroz!

Batez ere, amaseigarren gizaldi osoan zear, Ameriketako mundutik irixten ziran berriekin lilluratuta, euskaldun asko ta asko Sevillara etortzen asi ziran. Gelditu gabe etorri ere, Itunpen Etxea milla zazpireun ta amabostgarren urtean Cadiz'era pasa zan arte. Amazazpigarren gizaldiaren asieran euskaldun talde bat Cadiz'en ezarrita ikusten badegu ere. Orduan euskaldunak Sevilla'ko erakundeetan leku garrantzitsuenak artzen asi ziran. Orduan biurtu zan Sevilla Indietako ate ta kai, Itunpen Etxe.

"Ordurarte Andaluzia munduaren azkena zan... Indiak eta Amerikak arkitu ondoren... bide bat besterik ez da", dio Tomás Mercado prailleak bere *Suma de Tratos y Contratos en Sevilla*, 1571, 11. Liburua, 1. Kap.

Zalantzarik gabe, ez bakarrik sal-erosketan eragille ta neurtzaille, baizik eta koloniak sortzen eta erriak irasi ta lantzen aiñ parte aundia izan zuena, Sevilla'ko Itunpen Etxe erakundea izan zan. Ba foroga dezagun, Itunpen Etxe ortako langille, ofizial, agintari diruzai, zenbatzaille... euskaldun asko izan zirala. Adibidez, Carranza'ko Matienzo. Villafrankako Ochoa de Issasaga. Azkoitiko Lopez Recalde'ri, milla bosteun ta ogei ta irugarren urtean, Domingo Ochandianok jarraitu zion. Oni, Diego Zaratek, milla bosteun da ogei ta amairutik milla bosteun da berrogei ta amabost arte. Ta milla bosteun da larogei ta iruan, Ochoa de Urquiza ikusten degu.

Batez ere, burni lanetako sal-erosleak bizi izandu ziran Sevilla'ren erdi erdian, katedralaren eskailera inguruan, zegoen kale batean. Orregatik jarri zioten bizkaitarren kale izena. Kale au Baiona ta Genova kaleen eta gaur Sevillako udaletxea dan San Francisco plazaren ondoan dago. Milla bosteun da berrogeigarren urtean ementxe zeukaten bizkaitarrek beren Kofradia edo anaitegia. Badakigu kale ortan bizi zirala euskaldun asko, oñatiarrak eta baita arrasetar batzuk ere.

“Burni ta lantza klase denak saltzen zituztela”, idatzen du Peraza jaunak urte aietan. Geroago, ta bertsoan, Lope de Vegak idatziko duena: *Hierro trae el vizcaíno, el cuartón, el tiro, el pino.*

Burni tratolariak zirala garbi asko ta bi eratara, leen apaitu degun milla bosteun da berrogeiko anaitegiaren arauetan, ikusten da. Berrietan agertzen da, beren elizatzkoa taju ta antolatzeko, zenbaiteko sal-neurrian, edozein burnizko tresna, iltze, palanketa, aizte kutxa bat, eun kintal burni... ordaindu bear dituzten.

Entzule ta idazkari batzuk, eta alkateren bat, Castillo de Triana'ko Bartolomé de Vizcarra bezala kendu ezker, milla bosteun da berrogeian elizatzkoaren jabe egiten diren ogei ta lautatik, eta gero milla bosteun da urorogei ta batean anaitegiko arauetan izendatzen diren berrogeitatik, ia denak burni azokari ta antzekoak ziren, eta Amerikakin tratu-lanak egiten zuten.

Gure edestilari Garibay aundia, zaindu zuan Monardes sendagille sonatuak (arrasetarrak mediku onetaz itz egiten du bere *Memorias*), milla bosteun da larogei ta amalaugarren urtean *Diálogo del hierro y sus grandezas* izena zuen liburutxo bat argitaratu zuen. Solaskiden artean, Ortuño izeneko bat agertzen da. Olagizon bizkaitar bat da. Indiatara bialdu bear diran burnien arduradun Itunpen Etxean. An azaltzen du bizkaiko burniaren izakera, arrasatekoarena, batez ere. Balio aundiko gauza ta metala, dio. Urreak eta zillarrak baño geiago balio duena.

* * *

Garai artan, Sevilla'ko giza-maill guztietan ikusten dira euskaldunak, baita eliz-gizonengan ere. Ta ez bakarrik aundizki artean, baita errietako jende xalo ta apalen artean ere. Or dauzkagu bestela ainbeste argin euskaldun, mordoka, beren langintza Burgosen eta Gradanan ikasi edo obegotu zutenak, eta gero Sevillan argintza bikaiñak egiñ ziranean, maixu aundi batzuk bezala agertu ziranak. Adibidez, Alcazar gaztelua, Bost zauriko Gaxo Etxea, Batzar-tokiak, eta Sevillako aundizkien etxe danak. Asko argiñ-maixu izena artzera iritxi ziren: Gaintzatarrak bezala, Martin eta Juan. Zumarraga, Martin de Segarra, Ikastegietakoa, eta abar eta abar...

Katedral lanetan emeretzi urte zeramatzan Lope ta Martin Balcisquetaz, katedraleko ageritegian gorespenik onena irakurri nuen, milla bosteun da berrogeita amairugarren urteari dagokiona:

“Lope ta Martin Balcisquetari: Aste ontan ordu guztietan, ardura bereziarekin eta geiegi errege elizatzkoaren ormak botatzen lan egin dutelako...”.

Onelaxe beste asko, edo katedralean, Batzar-lekuetan, edo errege gazteluetan... Luis de Villafrañca bezala. Martin de Valiarren (Baliarrain), Saldiviak, Garcia de la Gorreta (Legorreta), Antón de Aguirre Astiaso, Arrue, Pedro de Armendia, Artiaga, Miguel de Ordaneta, Barrueta, Juan de Unceta,

Juan de Zavala, Martín de Uluru, Juan de Mocorona, Pedro del Orrio, ta onelatxe beste asko ta asko...

Argitasun auekin beste gauzarik ez degu nai izan: nabarmendu euskaldun asko bizi izan zirela Sevillan, eta gainera garrantzi handia izan zutela.

* * *

Cádiz' i buruz, gizaldi bat eta urte batzuk bakarrik geiagoren barruan, *Cristo de la Humildad y Paciencia'ren* anaitegian, milla seireun da geiago bazkide zenbatu ditut. Geienak abizen euskaldunak dituzu.

Baña, orain, bai abizenetan bai etxe ta kale izenetan, uri auetan dagoen ainbeste euskaldun kutsu ta urrats, utz ditzagun alde batera. Orain begirada berezi bat eman dezagun Andaluziatik Ameriketara salto egin zutenei. Aien izenak Sevilla'ko paperetan gelditu ziren, Indietako ageritegian, batez ere.

Batik bat, ain landurik gabe dagoen alorrean, ez da oso erreza jakitea zenbat euskaldun igaro ote zan Andaluziatik Ameriketara amaseigarren gizaldiaren aurreneko erdian. Sevilla'tik bakarrik, eta lege bideetatik, amaseigarren gizaldiaren aurreneko erdian, eun da berrogeita amar milla pasa zirela Ameriketara, Freidek uste du. Baña, kontuan eduki bear degu, *Catálogo de Fondos Americanos del Archivo de Protocolos'en*, legezko agiriren bat bear zutenak bakarrik izendatzen direla.

Eun da berrogei ta amar milla auetatik, zenbat izan ziran euskaldunak?, galdetzen du Jon Bilbaok: *Vascos en Cuba*, 1492-1511, cap. VIII. Onela erantzuten du:

“Zeaztasun guztiak aurrean ditugula, zenbaki ortan eunetik zortzi euskaldunek parte artu zutela, esan genezake. Ez da gutxi orduan Euskalerrian zan jendea, gogoan artzen baldin badegu”.

* * *

Euskaldunak Ameriketan parte handia artu zutela, ta batez ere amaseigarren gizaldiaren asieratik aurrera, zalantzarik ez dago egiterik tamalgarria dana au da: Segundo Ispizua, gizaldi onen bigarren amarrekoan izan zana, baztartzen badegu, Indietako Ageritegian ez dela izan aztertzaile euskaldunik, alegia, oraindik.

Eta ez det esaten, gutxieneko amalau milla millioi folio-orri osatu, ta beroiekin zortzi milla ta seieun da laurogei kilometrotako zerrenda bat egingo lukeen, berrogei ta iru milla ta bederatzieun da iru paper-xorta ta iru milla ta laleun mapa ta irudi aztertu ta ikertzeko. Ez. Euskaldunen Euskalerritik kanpora irtete arazo au mordoan eta oroerara ikasteko bakarrik baizik. Emendik asi bear genduke, noski. Ta ez pentsa oso gauza zaila izango litzatekeenik, antxen dauzkagu ta abedezko izendegiak oraindik argitaratu gabeak. Noiz joango ote da Sevillara Euskalerritik billatzaille talderen bat bere kondairaren ain zati ta alderdi garrantzizkoa ikasi ta aztertzeraz!

Egia esan, oraindik argitaratu gabe dauden abedezko izendegi auetatik, atera ditugu guk al degun eran guipuzkoakoen izenak, eta eziñ konta dira. Izendegi auetan dauden Itunpen Etxeko paperen zerrendan izen guztiak, non-goak ziran, nun ill ziran, astapenak edo fundazioak, lanbideak... eta abar eta abar.

Iturriak

Indietako Ageritegiko paper txorta batzuren oarpenak izan ezik, guk gure ikasteratako erabilli ditugun iturriak auexek dira:

- 1) Itunpen Etxeko paperen zerrendan lenengo atalean dauden izen guztien abedezko izendegiak. Lau tomo.
- 2) Itunpen Etxearen bilduna. Bi tomo.
- 3) Cristobal Bermudez Plata: *Catálogo de pasajeros a Indias (1509-1559)*?. Iru tomo.
- 4) Pierre ta Huguette Clanu: *Seville et l'Atlantique (1505-1650)*, Libraire Armand Colin, Paris, 1955. Balio izugarriko lan beldulgarria. Amaika tomo.

Zer ez dago an?

An daude gudalosteen eta itsasuntzien irteera urtea, illa, eguna... Indietara. Itsasuntzien izenak. Almirante gidariak. Jabeak... euskaldunetz beteak!

- 5) José Diaz Noriega Pubol: *La blanca de la carne en Sevilla* ere oso onuragarria da. Lau tomo. Instituto Salazar y Castro, C. S. IC. Madrid, Hidalguia, 1975.
- 6) Parrokietako liburuak. Batzuk oso izendegi onakin. Sevilla'n, Erdiko Magdalena parrokiaren bezala.

Cadiz'i buruz, milla seieun ta irurogei ta amabostetik milla zazpieun eta ogei ta laura, ta milla zazpieun eta irurogei ta amairutik milla zoztzieun eta ogei ta amabostera, eskuz idatzitako liburuak dauzkagu. Azkenekoak, ziurragoak dira abizenak igarotzen. Euskalerriko lau lurraldekoen izenen izendegia ere badaukate. Milla zortzieun eta zazpigarren urtean.

Baita XVIII.gizaldian urian egin ziren bi izen emate ere badakartza. Milla zapieun ta laurogei amazapiko ta milla ta zortzieun da ogei ta bateko arrotzen gidari polit asko ere bai. Berdiñ gerrago Rossety gidariak. Abizen euskaldun asko agertzen dira oietan, denetan. San Fernando'ko itsaskuntza eskolako auzibidean izendegiak ere oso onuragarriak eta baliotsuak dituzu.

Gure lana zer izan da? Iturri oietatik aterata, abizen euskaldunetz beteta dauzkagun lau koaderno, Kerexetak bere liburuan dakartzarenarekin alderatzea. Batez ere, gutxiena ibilliak edo ezagutuak zirela iruditzen zitzaizkigunak.

Azkenean ikusiko degu billaketa ta lan onen ondorioa. Aurretik, aipatu dezagun euskaldun abizenek daukaten zailtasuna edo eragozpena.

Euskaldun abizenen zailtasuna

Batzutan, toki-izenak, bestetan, luzeak direlako, nik uste det euskaldun abizenak zailak direla esaten, eta zailagoak idazten. Begiratzea besterik ez daukagu abizen askorekin gure errian bertan zer gertatu den. Bi ulerpide jarri ditzadan, oso ondo ikasi ditudalako: *Arruebarrena* ta *Mancisidor*.

Baserriak *Arrue* izanik, abizena *Arruebarrena* izatea, bidezkoa da, noski. Erraz ulertzen da *e* izkia jana izatea *Arruarte* baserriaren izenean, *Arruearte*-ren ordez.

Gipuzkoan, Gaintzako parroki liburutetan, irureun urteetan, *Arruebarrena* idazten da. Baina lengo gizaldiko azken urteetan, apaiz batek *-e-*, *-a-*, egiten du. Ta nire amaren neba batzuk *Arruebarrenaren* ordez, *Arrubarrena* daramate. Geroztik, bi aldetara, naastuan idazten da: *Arruebarrena* ta *Arrubarrena*.

Beste orrenbeste gertatzen da *Mancisidor* abizenarekin. Erriakintzari Iztueta jaunarekin aaide zan emakume batek esaten zidan bezala *Mancisidor* idazten zan len. Eta egia esan, ala ikusi det askotan Cadiz'ko paperetan.

Zenbategi aundiagoa da zailtasun au Andaluzian! *Gaviria* enparantza Sevilla'n *Gavidia* biurtu zan. Jatorriz Getarikoa, legegizona, ta Juan Ramón Jiménez Etxearen zuzendaria den Juan Gorostidi jaunari, bein baño geiagotan entzun izan diot tankera onetako eskutitzak artu izan dituela: Juan *Glotide* jaunari. Au da, *Gorostidi* abizena, Moguerko askorentzako *Glotide* biurtu da. Ezer ez dezagun esan, San Lucar de Barramedan *Otaolaurruchi*, ango sendi bat, esaten asten direnean...

Nire bigarren abizenak, Euskal-Nafarroa erditik asita, elizbarrutiko luma gelatik igaroaz, Sevilla'ko eziketa etxera iristen gerala ez dakit zenbat aldaketa dauzkan: *Arruetobarrena*, *Arrambarena*, *Arruburrena*, *Arrabarrena*...

Gure ikasketan abizen aldaketa askorekin arkituko geranez, gaurko egunean ere euskaldun abizenek nolako aldaketak egiten dituzten, pixka bat beinik bein aipatu nai izan det.

Ikusi egin bear da, Sevilla'ko amaseigarren gizaldiko idazkariek nolako zalantzak ibiltzen dituzten gai onetan.

Argibide batzuk bakarrik ditzagun.

De Sancho de *Aguerche* (Aguirreche?).

Milla bosteun da berrogeian: *Agueacha*, *Agueche*, *Aguiache*, *Aguarche*... idazten da.

Milla bosteun da laurogei ta amazapi ta milla seieun bitartean, beren Donostiakoa dan diruzain baten abizena, onela idazten dute: *Arnalte, Arnalde, Arnialde, Arnante, Arnate*.

Milla bosteun da emeretzian, Juan López onela idazten da:

Archuleta, Arechuleta, Archuloeta.

Ta milla bosteun da berrogei ta lauean, Eibarko zan berataz: *Arizulueta, Arichuleta*.

Milla bosteun da ogei ta amabostean, Santiago Guruzica: *Goroguça, Goroça, Guruza, Guriçaça*.

Milla bosteun da amaseian, Juan de Ipirtien: *Ipiztien, Ipizticu, Ipinzo*.

Jakiña, badaude abizen euskaldunak gaizki idatziak, baiña asmatzen zaillak ez diranak.

Adibidez, Sevilla'n lanean argin euskaldunak ibilli zirala dakienak, aien erriak denboraz sumatuko ditu:

Martin de Valiarren, *Baliarrain* izango da, noski. Lope de Balcisqueta, *Abalcisqueta* Martin de la *Gorreta, Legorreta*. De la *Mesqueta, Amezqueta*...

* * *

Alorça, oñatierra ta Sevilla'n bizi dana milla bosteun da ogei ta amabostean, *Elorza* izango da. *Anciondo* o *Anchiondo*. *Andegui* edo *Antonegui*, *Andonegui* edo *Andonasegui*. *Araenta* edo *Araneta*. *Aguiniña*, *Aguinigua* *Aguiniña*. *Aren* edo *Arin*. *Andendariz*, *Armendariz*'en ordez. *Argoen*, *Argoin*, *Argoain*. *Arroztegui* edo *Arrotegui*, *Arostegui*'ren ordez. *Ascargortos*, *Ascargorta*'ren ordez. *Astiziaran*, *Astizuaran*'en ordez. *Astomba*, *Estomba*'ren ordez. *Yorruca*, *Churruka*'ren ordez. *Cenique*, *Echenique*. *Cortabavia*, *Cortabarría*; *Ochanditegui*, *Ochandategui*'n ordez, eta abar eta abar. Ez dizuet neke luzea zuei ekarri nai.

Askotan ikusi degu erri ta abizenak banakatuta ta puskatuta daudela. Onela: *Elorrio*, idatzi bearrean, beti *Del Orrio* idazten da.

Legorreta: de la Gorreta.

Amezqueta: de la Mezqueta.

Villabona: Villa-Bona.

Labayen: de la Bayen.

Larrea: del Arrea.

Jacome (1537) Laborde: de la Borde.

Larragoiti: de la Rragoiti. Larrauri: de la Rrauri edo, *de la Rauji*.

Larrieta: de la Rrieta. Lasalde, Juan: de la Salde (1581). Velaústegui: Vela-Ostegui.

* * *

Askotan abizenaren asieran *h* jartzen da arritzeko moduan:

Sebastián de Harin, Ataungoa, ta Sevilla'n bizi zana milla ta bosteun da ogeita amaseian:

Hali, Pedro, de, 1538. Sevilla
Haza Llaguno, Santiago de (cap), 1682
Heguiluz, Francisco de, 1797. Cádiz
Hegurvide, Martín de, Durango, 1527, Sevilla
Helorduy, Sebastián de, 1559, Sevilla
Hendara, León Antonio, 1698, Cádiz
Herrate, Martín de, 1716, Cádiz
Herriega, Juan de, 1537, Sevilla.
Hetorra, San Juan de, 1551, Sevilla
Humansoro, Martín de, 1520, Sevilla.

Erre baten ordez, bi erre ikusten dira batzutan:

Ainzurriza, *Ainzuriza*'ren ordez.

De *Uzurriaga*, *Uzuriaga*'ren ordez. *Zetaren* ordez, -s- *Isaguirre*, *Albisuri*, *Irasagorria*, *Pagasartundua*, *Amosarrain*, *Izaguirre*, eze *Añbizuri*, *Irazagorria*, *Pagazartundua*, *Amozarrain*'n ordez. *Ch*'ren ordez, -s-:

Insaurre, *Insaurrega*. *Erre*'ren ordez, 1: *Aldasolo*, *Aldasoro*'ren ordez.

Askotan izkinak ere bakandu ta kentzen dira: *Larrandi*, *Iberri*, *Saspuru*, *Larramendi*, *Iberri*, *Larraspuru*'ren ordez. *Larraspuru* almirantea, Azkoitikoa zan, itsaslapurren jarraikitzaile sonatua.

Beste batzutan, izkinak leku aldatu egiten dira, atzeratu ala aurreratu:

Araurreohenean, *Arrurrenechea*'ren ordez.

Abizenak gaizki idatz-aldatu ere egiten dira beñ baño geiagotan: Sancho de *Vidanivia*, *Urdanibia* izanik. Juan de la *Zust*, Donostiakoa, *Yust*. Eta Amerika arkitu zan aurreneko urteetan, etzan esaten *Begoña*, *Begonia* baizik.

Idatz aldatzen ariaz, abizenek beren zeresana galdu egin dute: One-la milla bosteun da ogei ta zazpian, Oñatiko *Celedón de Acordui*, Sevilla'n. Bai. *Acordui*. "Cedilla" galdu egin du. Dударик gabe, *Azurduy da*.

Bilbao ta *Oñatiñ*, abizena

Milla seieun da amarrean, Oñatiko Sebastián Martínez'i dagokio-
la, *Asurdui* arkitzen degu idatzita.

Ondoriotara etorri gaitzen.

Lenen: laureun ta berrogeita bost abizen arkitu ditugu berriak dire-
nak, aldatuak ez direnak.

Jaime Kerexetaren liburuak ogei ta bost milla ta geiago dauzka, ta
oiek ez dira an arkitzen. Gu gai ontan maixuak ez geranez, ontan mai-
xua dan Koldo Mitxelenak aztertu bearko ditu, eta berari eskaintzen
ditugu lan au pozik eta bai ta bildurrez ere. (Ikus: I. *eraskiña*.)

* * *

Bigarren: eun da lau abizen eta geiago arkitu ditugu izkinak ala
bukaerak aldatuta. Noski, eunka billatzen dira onela abizen euskaldu-
nak. (Ikus: II. *eraskiña*.)

Cadenas eta Vicent'en liburuan bakarrik arkitzen diran abizenak
ere egizatzen ditugu amairu. (Ikus: III. *eraskiña*.)

Euskalerrian abizen auk ez dira ezagutzen baiñan guk, Sevilla'n,
Cádiz'en arkitu ditugu. Batez ere, ba daude abizenak euskalerrikoak bai-
ño leenagokoak direnak eta zaaragoak, Euskalerrian baiño leenago irte-
ten eta ezagutzen direnak, edo beintzat, Kerexeta'ren liburuan baño len:
Eun da ogei ta amalau zenbatu ditugu. (Ikus: IV. *eraskiña*.)

Azkenik, ba daude beste ogei ta emezortzi Sevilla'n eta Cádiz'en
leenago azaltzen direnak, Amerika, Uruguay, Colombia edo Mexicon
baño. (Ikus: V. *eraskiña*.)

Cádiz'ko abizenei buruz, beintzat, Euskalerrikoak bezala agertzen
ote diren gure iritzia izan da. Sevilla ta Cádiz'en Castillako abizenak era-
man bazezazkeen ere.

Izenaren ondoren etortzen dan: *de* izkia ere neurritzat artu degu.
Idazkariek *de* ori abizen euskaldunekin bakarrik erabiltzen bait dute.
Besterenik ez.

Euskaldun- sevillatar izatez eta naasketaz ez degu itzik esan. Eta ez
bakarrik uri nagusi Sevilla'n, baita inguruko erri txikietan ere.

Adibidez: Galindo, Orea, Ogeda, Mingorance Alkala de Guadaira
erriari-Bidarte, Buiza, Lizardo, Imaz, eta berdin Ibarburu, Meñaca, ta
Bertendona'ko. landetan. Baiña errixka urrutikoenetan ere euskal urra-
tsa agertzen zaigu:

Urba, Anaya, Zarra, Puyana, Mareco, Rota...

Eta Cadiz'tik aiñ baztererri egiten den Konil'en ere, eta Arriate,
Malagan.

Izenetako ikusi euskaldun au, arrantzaleen izketan ederki azaltzen da:

Tolete, Chicote, Cabo, Cuerda, Chalupa...

Batzutan, oso ezagunak diren abizenak, uste gabeko ingurukak eta alkarteak egiten dituzte Andaluziaren muiñeko diren izenekin:

Ibarra Buiza, Lacabe Abarzuza, Zaldo Barrena, Wamba Jauregui...

* * *

I. eraskiña: eraskiñ ontan, esandako lekuetatik ateratako euskal abizenak eta abendeko eran jarrita, arkitzen dira. Abizen auk ez daude Kerexeta jaunaren liburutetan. Ta gaiñera "de" itz aurrekoa daukatenak bakarrik kontuan artzen ditugu. Badakigu, "de" itz aurreko au andaluzian euskaldun abizenek bakarrik jartzen diela. Ez beste edozein atzerriko abizenari, euskalduna ez denari, alegia:

ABENDIN, Juan Ochoa de, 1604, Sevilla.

ABERRECA, 1668, Sevilla.

ABISOLA, Juan de, Lezo, Guipúzcoa, 1608, Sevilla.

ACADAZ, Agustín Francisco, 1679, cofradía de Cádiz.

ACARIAGA, Andrés de, 1559 Sevilla. Figura en la toma de posesión de la capilla de los vizcainos. ¿Azarraga?

AGARAN, Juan de, de Guetaria, 1582. Sevilla.

AGUARCHE, Martín de, 1539 Sevilla. También del mismo piloto Martín Aguerche en 1535.

AGUIRRETIGUI, Pedro Manuel de, 1663, Sevilla.

AIRELUCEA, 1561, Sevilla.

AIZTARBE, Miguel de, XVI de Azcoitia. Sevilla. Aiztarte (?).

AIZTURBE, Juan Martínez de, 1546, congregación de Sevilla.

ALARAZ, Roque de, 1606, Sevilla.

ALCHIVEITIA, Juan + Judías.

ALDERETE.

ALEMAN de LEGUIZAMO, Juan de, Bilbao, Sevilla.

ALGARRA, Santiago de, Corregidor en Chibata, Navarra-Trae L. M.

ALMATO, Juan Bautista de, 1702, cofrade de Cádiz.

AMERAZ, Miguel de, 1821, Cofradía de Cádiz.

AMPANEDA, Atilano de, de Alava, 1802, cofradía de Cádiz.

AMUNIZAGA, Pedro de (cap.), 1570, Sevilla.

ANDAGORRI, Juan de, Usurbil, 1600.

ANDIBIA.

ANDINO, Nicolás de, 1686, cofradía de Cádiz. Andin, en Colabia.

ANTEGORTUA, Antonio. Artegortua (?).

ARACANAL, Juanes de, 1590, Sevilla.
 ARAZUBICU, Domingo de, 1647, Sevilla.
 ARARRAGA, Juan de, 1638, almirante de la escuadra del océano.
 ARANEDA, Juan de, 1618, Sevilla.
 ARCA, Juan de, de Fuenterrabía, siglo XVI, Sevilla.
 ARCHEDEGUIN, Juan de, 1797, Cádiz.
 AREILAGA, Pedro de, 1536, Sevilla.
 ARGANDOYA, Gaspar de, piloto, 1620, Sevilla.
 ARGUINIGO, Domingo de, 1608, Sevilla.
 ARIBINO, Joaquín de, 1608.
 ARISTOGUIETA, Domingo de, 1546, Sevilla ARISTIGUIETA (?).
 ARIZPEOLEA, 1624, Sevilla.
 ARJERRA, Pedro de, 1634, Sevilla.
 ARNORA, Miguel de, Irún, 1616, Sevilla.
 ARQUEAGA, Esteban de, 1536, Sevilla. Arquiaga (?).
 ARTEGUIETA, Martín de, Alava, murió en Cádiz, 1810.
 ARZULARSA, Pedro Ochoa de, 1544, Sevilla.
 ARRAGUE, Nicolás de, Segura, 1528, Sevilla.
 ARRAIYADA, Antonio de, 1607, Sevilla.
 ARRAYAGUADA, Diego de, 1611, Sevilla.
 ARRISTE, Juan, 1649, Sevilla.
 ARROYUELO, Ramón de, 1794-1828; también Cándido y otros, Cádiz.
 ARRUESO, Antonio de, 1585, Sevilla.
 ASPARREN, Felipe de, Lzd.º, 1682, Cádiz.
 ASTUNDRAGA, Francisco Ortiz de, 1647, Sevilla.
 ATASCOROA, Juan Bt.ª de, 1704, Cádiz.
 ATEBIDE, Martín de, 1642, Sevilla.
 ATEGUIRE, 1526, Martín López de; también en, 1531.
 AUSTIZABAL, Andrés, capitán de infantería de Indias.
 AXORTEGUI, Joseph de, 1647, (¿Azurtegui?), Guipúzcoa.
 AZARIAGA, Andrés de, 1557, Sevilla.
 AZARTE, Martín de, 1533, piloto, Sevilla.
 AZCONAVIEJA, Gregorio de, 1640, de San Sebastián; murió en Los Angeles.
 AZENUDO, Ignacio de, 1677; Pedro Joseph, cap. 1575, en Cádiz.
 AZUETA.

* * *

BABIL DE URIZ, Simón, 1773, Cádiz.
 BANDIN SALGADO, Domingo, 1687, Cádiz.
 BARACHIGA, Simón de, 1600, Sevilla.
 BARANDIAS, 1534, Sevilla.
 BARRA, Joseph de, 1689, Cádiz.
 BARRABARENA, Domingo y otros, 1703. Cádiz.
 BARRACHEA, Juanes de, Usurbil, 1692, ¿Barrechea?

BARRAGA, don Gonzalo de, 1593, Sevilla.
 BARRIBERBY, Francisco de, 1626, Sevilla.
 BEAR, Agustín de, 1698, Cádiz.
 BEDICO, Antonio de, 1695, Cádiz.
 BELCOS, Pedro de, 1689, Cádiz.
 BELORZA o BELORRA, San Juan de, 1549, Sevilla.
 BERNOYA, Martín de, 1797, Cádiz.
 BIDUNA, Juan de, 1516, Sevilla.
 BIVESTAQUI, Pedro de, 1610.
 BLANDINO, Pedro de, 1689, Cádiz.
 BOLOS DE LARREA, Francisco de, 1691, Cádiz.
 BRIZA, Andrés de (alf), 1675, Cádiz.
 BURBOA, Juan Martínez de, 1598, Sevilla.
 BUSTAMBIDE, Juan de, 1642.
 BUXETA, Juan de, de Orduña, 1512, Sevilla.

* * *

CABIERES, Martín José de, Vizcaya, 1829, Cádiz.
 CAMUERO y LABANDIJA, Antonio de, 1799, Cádiz.
 CARAZO DE LA PEÑA, Manuel de, Vizcaya, 1795, Cádiz.
 CARBUERA, Martín (cap.).
 CARLOS, Juan Miguel de, Navarra, 1798, Cádiz.
 CARNEGUI, Juan de, 1650, Sevilla.
 CASABARITE, Sebastián de, 1640, Sevilla.
 CASTRECORTA3A, Diego de, 1650, Sevilla.
 CASTRISIONES, Angel M.^a de, 1816, Cádiz. Varios.
 CEOLAZA, Francisco de (cap.), 1682, Cádiz.
 CESTU, Martín de, 1533, Sevilla.
 CESUMAGA, Antonio de, 1687, Cádiz.
 CIBITOLA, Juan, de Lezo, 1600, Sevilla.
 COLARAZ, Francisco de, 1540, Sevilla.
 CONCHA, Santiago de, 1678, Cádiz.
 COS, Domingo de, 1695, Cádiz.
 COSSUELA, Manuel de, 1724, Cádiz.
 COSTAN, Juan.
 COSTAVARRICA, Pedro de, 1642, Sevilla.
 CROYENA, Juan Antonio de, 1777. Cádiz.
 CUNIO, Felipe de, 1686, Cádiz.
 CHAMUCHASTEGUI y GONATIVIA, Manuel de, 1691, Cádiz.
 CHORUCA, Francisco de, 1521, Sevilla.

* * *

DOPEROCHEGUI, 1797, Cádiz.
 DRICITA, Gregorio, San Sebastián.

* * *

ECHAGOYA, Juan de, 1575.
ECHEVARRETA, Miguel de, 1649.
ECHEVES.
ECHEBERMEY y MENDIONDO, Miguel, teniente de gobernador.
ECHICA, Joseph de, 1810, Cádiz.
EGAY y Espejo, Juan, tesorero de la casa de Maracaybo.
EGUERRERI, Miguel de, 1620, Sevilla.
EGUNO, Rufino, 1814, Cádiz.
ENDARDE, Francisco de, 1588, Sevilla.
ENGUEZ, Diego de, 1800, Cádiz.
ERRESUMA, Juan López.
ESCASUA, Josepla, Teniente oficial Real de Monfor.
ESCURIA, Martín de, 1598, Sevilla.
ESCURIAGA, Lope de, 1507, Sevilla, ¿Escriuza?
ESNOS, Martín de, 1687, Cádiz; sin fecha, Esnoz (?).
ESTEBANARTE, Matias de, 1630, Sevilla.
ESTURIZAGA, Luis, 1535, Sevilla.
ETURIELA, Juan, receptor en el Perú.
EZEVERRICHA, Joseph Aurelio, contador de Cartagena.

* * *

FERNANDEZ DE BIANA, Gaspar, 1689, Cádiz.
FERNANDEZ DE BASOA, de Alava, 1795, Cádiz.
FERNANDEZ DE RECALDE, Juan, oidor de Lima.
FIERRO, Blas del, 1817, Cádiz.
FONCEA, Leonardo de, 1791, Cádiz.

* * *

GAITUNA, Pedro Juan de, 1553, Sevilla.
GALDIVAI, Gaspar de, 1646, Sevilla.
GANCOECHEA, Rafael, 1821, Cádiz.
GARAGA, Pedro de, nat. de Orio.
GARANCIBAY, Domingo de, Laredo, 1624, Sevilla.
GARCIA ALZUGARAY, 1826; varios, Cádiz.
GARCIA DE EMBILA, Juan, Francisco, Manuel, Martín, 1698, 1713, Cádiz.
GARCIA DE LUZCUA (cap.), 1686, Cádiz.
GARCIA GASTON, varios, 1827, Cádiz.
GARCIA DE UGARTE, varios, 1800, Cádiz.
GARCIA DE URRAPAYN, Juan, 1561, Sevilla.
GARDE, Joseph Thadeo, nat. de San Sebastián, 1803, Cádiz, murió en Manila.
GARROMUNO, Antonio de, 1690, Cádiz.
GASPURU, Francisco de, 1600.

GAVARRETE, Manuel, Gabarret (?), Zuberoa; terreno en Nicaragua.
 GAYA, Felipe de, 1576, Sevilla.
 GAYCA, Pedro de, 1609, Sevilla.
 GIORDEA, Baltasar de, 1592, Sevilla.
 GOIRAN.
 GOITUORTUA, Lorenzo de, vizc., 1650, Sevilla.
 GONETA, Domingo de, 1595, Sevilla, Goroneta (?).
 GORCIBAY, Domingo de, 1618, Sevilla.
 GOROÇA, Santiago, piloto de St.^a María de Begoña, 1535, Sevilla.
 GORORIAGA.
 GUANA, Juan de, 1577, Sevilla.
 GUDURRETA, Lorenzo de, 1800, Cádiz.
 GUEDIN, Domingo de, Bermeo, 1515, Sevilla.
 GUERRERI, Miguel de, 1620, Sevilla.
 GUIOTE, Aróstegui de, cap., de Bermeo.
 GUIRREA, Martín de, 1608, Sevilla.
 GURIEZO, Juan de, 1541, Sevilla.
 GURUMENDI, Domingo; escribano, de San Sebastián, Sevilla.
 GURUZICA, 1535, Sevilla.
 GUSEME, Pablo de, 1684, Cádiz.
 GUZQUIZAR.

* * *

HERNANDEZ E IBARRONDO, 1789.
 HERZABARRA, Martín de Ochoa, 1543.
 HERRIEGA, Juan de, 1537, Sevilla.
 HETORRA, San Juan de, 1551, Sevilla.
 HORDARZA.

* * *

IBAÑEZ DE BARROETA, Markina.
 IBAÑEZ DE GARAGARZA, Francisco, 1561, Sevilla.
 IBAÑEZ DE GARAY, Martín.
 IBAÑEZ PLAZAOLA, Domingo, Legazpia, Cuzco.
 IBARBAEZ, Martín (sarg.) mataron en Cartago de Judios.
 IBAIRA, 1600.
 IBARLUCEAOLACOA, Joaquín, 1797, Cádiz.
 IBARNUETA, Juan de, Cestona, 1537, Sevilla.
 ICEA, Juan de.
 ICELA, Lope de, 1548, Sevilla.
 IGARROA, Juan de, 1628, Sevilla.
 IGOROLLA, Domingo de, 1527, Sevilla.
 IGUARAZAN, Marcial de, 1590, Sevilla.
 ILLARAS, Alonso de, 1537, Sevilla, Illares, consignado por Cardenas y
 Vicent.

IMANA, Ventura de, 1797, Cádiz.
 INCIENDO, Martín de, 1643, Sevilla.
 INDARENA, Juan de, 1508, Sevilla.
 INIGA, Andrés de, 1602, Sevilla.
 INOSCO, Juan de, 1559, Sevilla.
 INZURRIZA, Domindo de, Deva.
 YORRUCA, Bartolomé, 1605, Sevilla.
 IRAMATEGUI, Sevilla.
 IRASAGORRIA, Sevilla.
 IRAVAGO, Juan Bt.^a de, 1690.
 IRIZAIN, Juan, de Motrico.
 IROBI, Esteban.
 IRURI, Andrés de, 1634, Sevilla.
 ISASAGUIRRE.
 ISATIAGA.
 ISPINIEGA, 1555, Sevilla.
 ISSAANSOLO, factor de la Isla de Cuba, 1514, Sevilla.
 ISUSAGA.
 ITARRAGA, Martín de, 1631, Sevilla.
 ITURASI, Juan de, 1540, Sevilla.
 ITURRIBE, Domingo de, 1583, Sevilla.
 IZARNOTEGUI.

* * *

JAUSOSILLO, Miguel de, 1675, Cádiz.
 JUANABERRIA, Joseph de, 1694, Cádiz.
 JUBIN, Francisco de, 1697, Cádiz.
 JUNCO, Francisco de, 1697, Cádiz.

* * *

LABANDIJA, Antonio de, 1799, Cádiz.
 LAETIA, Sebastián de, 1647, Sevilla.
 LAFON, Martín de, 1626, Sevilla.
 LAGASCA, Juan de, 1618, Sevilla. Legasea, consig. por Cadenas.
 LA GUARDIA, 1584, Sevilla.
 LANDACHEVERRY, Pedro, 1797, Cádiz.
 LAPARZA, Martín de, 1710, Cádiz.
 LARRAVIEDRA, Manuel de, 1787, Cádiz.
 LARRIQUETA, Sebastián de, 1724, Cádiz.
 LARGANIZ.
 LARTUM, de Oyarzun, 1638, Sevilla.
 LARRAIGADA.
 LARRASMENDI, Martín de, 1565, de Azcoitia, Sevilla.
 LARRATEA y GOIENECHÉ.

- LARRICOLEA, Domingo de, 1628, Sevilla.
LARZAGUIRRE, Manuel de, 1690, Cádiz.
LASCANO, Martín Pérez de, 1530 y 1538, Sevilla.
LASTEAZTARRIA, Domingo, 1688, Cádiz.
LASTIERA, Joseph de, 1684, Cádiz.
LASTOLA, Nicolás de, también Juanes, 1535, Sevilla.
LAURAGA, Andrés de, 1508. Juan Bautista de, en 1594, Sevilla.
LAZARRAGA, Sevilla.
LAZTAMBIDE.
LEARRIARTUA o LEARRIARTUZA, Antonio de, 1647, Sevilla.
LEGUERICARTE, LEGARRIGARTU.
LEGUIZAMA, Sevilla.
LERCALDE, Miguel de, 1608, Sevilla.
LESGUIOLA, Domingo de, 1552, Sevilla.
LEUSARA, Pedro de, vizc. 1540, Sevilla.
LINAZU, Francisco de (cap.), 1684, Cádiz.
LIZAZU, Pedro Pablo de, 1615, Sevilla.
LOCIO, Iñigo de, 1587, Sevilla.
LONGAR, Bartolomé, guip., 1607, Sevilla.
LOPEZ DE AMEZQUETA, Juan, maestro de nao.
LOPEZ DE ARGUINZANO, Juan.
LOPEZ DE ARISPE, Juan.
LOPEZ DE ARMENDIA, 1586, Sevilla.
LOPEZ DE ARRATIA, administrador de nao.
LOPEZ DE AZALDEGUI, Andrés.
LOPEZ DE AULESTIA, Pedro de, Oñate.
LOPEZ DE ELDUA, nat. de Hernani.
LOPEZ DE ELORZA, de Oñate.
LOPEZ DE EZEIZA.
LOPEZ DE EZAMENDI, Miguel.
LOPEZ DE GALARZA.
LOPEZ DE GALDONA, Juan, guip. 1650, Sevilla.
LOPEZ DE LARRAÑAGA.
LOPEZ DE LEGAZPI.
LOPEZ DE LIZARRAGA, Martín, maestre de plata.
LOPEZ DE LUZURIAGA.
LOPEZ DE MENDIOLA, Juan, de Orio.
LOPEZ DE MIRANDOLA, Andrés, factor y veedor, de Segura.
LOPEZ DE OLLOQUI, Juan, 1680, Cádiz.
LOPEZ DE ORIBAR, Juan, de Elgoibar.
LOPEZ DE SAN ROMAN, Francisco Antonio, 1795, Cádiz.
LOPEZ DE YBARTOLA, Juan, contador y juez en la Casa de la Contratación.
LOPEZ DE VERGARA, de Tolosa.
LOPEZ DE ZUBELZU, Juan (cap.). Deva - en Ulua.

LOPEZ DE ZUBIZARRETA, juez contador.
 LOPEZ DE ZULOETA, Antonio, de Mondragón.
 LORONGIZQUI BARAIBAR, 1679, Sevilla.
 LORRAGA, Francisco de, San Sebastián, 1582, Sevilla.
 LOSIQUI, Miguel de, 1652, de Gainza, Sevilla, ¿Elósegui?.
 LOSTRA, Joaquín de (varios) Navarra, 1798, Cádiz.
 LOYO, Pedro Joseph, 1773, Cádiz. Consignado por Cadenas.
 LOZANO, Agustín M.^a de, 1676, en 1810, Cádiz.
 LOZANO DE AZQUERRETA, Juan, Pedro.
 LURIA, Alonso de, 1649, por Cadenas.
 LUXANDO, Antonio de, 1526 Sevilla.
 LUXARRA o LUXARIA.

* * *

MADURRIERA.
 MALLAYRIA, Martín de, 1536, Sevilla.
 MAÑAS, Benito Antonio, mayordomo de la cofradía en 1687.
 MARALUNDA, Antonio de, 1724, Cádiz.
 MARCHÓN, Diego, 1561, Sevilla.
 MARIOBAGE, Simón de, 1612, Sevilla.
 MARQUINZO, Martín de, 1579, Sevilla.
 MARTINEZ DE AMILIBIA, cap. Deva.
 MARTINEZ CHIQUIA, Juan, 1688. Cádiz.
 MARTINEZ DE ANTEZANA, Juan Francisco, 1790, Cádiz.
 MARTINEZ DE ASURDUY, Oñate.
 MARTINEZ DE BEROA, Juan, 1723, Cádiz.
 MARTINEZ DE ITURRATE, 1798, Cádiz.
 MARTINEZ DE LASTUR, Juan, Deva.
 MARTINEZ DE MURGUIA, Antonio de (varios), 1688, Cádiz.
 MARTINEZ DE OLALDE, Juan (guip.), 1540, Sevilla.
 MARTINEZ DE REZOLA, Martín, 1561, Sevilla.
 MARTINEZ DEL ROMAN, 1689, Cádiz.
 MARTINEZ DE ZERTAFE, 1798, Cádiz.
 MARTINEZ DE VALCOLA, guip. 1540, Sevilla.
 MARTINEZ DE ZUBIEGUI, 1722, Cádiz.
 MARTINEZ DE ZULOAGA, Andrés, Fuenterrabía.
 MARTINEZ UNAMUNZAGA, José, Guip., 1810, Cádiz.
 MARZAL DE URETA, Juan, 1712, Cádiz.
 MELIBIA, Martínez de, 1601, Sevilla.
 MENDEGURRE, Sevilla.
 MENDEJANA, Francisco de, 1620, Sevilla.
 MESA, Pedro de (cap.), 1676, Cádiz.
 MESQUETA, 1523, Sevilla.
 MICON, Diego de, 1677, Cádiz.
 MINGUEZ, Manuel de, 1810, Cádiz.

MIRANTE, Gerónimo de, vizc. 1540, Sevilla.
 MIRAVELGUERRERA, Joseph Antonio de, 1693, Cádiz.
 MOLINUEVO, Juan Angel de, 1802, Cádiz.
 MORUETA, Pedro de, 1581. Sevilla, Murueta (?).

* * *

NARGANES, Juan de, 1640, Sevilla.
 NOGUERA, Leonardo de, 1792, Cádiz.

* * *

OBARRETA, Juan de, 1537, Sevilla.
 OCHOA DE AREGUIBAZ, Juan, escribano de galenes.
 OCHOA DE ARRIOLA, Pedro, vec. de Elgueta, maestre de plata.
 OCHOA DE URANGA, Juan, 1561, Sevilla.
 OLAZCOLA, Juan Miguel de, 1589, Sevilla.
 OLOSESAGA, Domingo de, 1809, Cádiz.
 OLOSSOAGA, Juan de, 1580, Sevilla.
 OLAZAGUTIA, Roque de, 1807, Cádiz.
 OÑAIARTE, Pedro de, 1561, Sevilla.
 ORASTACUBICA, Domingo de, 1536, Sevilla.
 ORTIGUREN. Sevilla.
 ORRANTIA, de Gordejuela, Sevilla.
 ORRONSORO, Pedro de (cap.), 1675, Cádiz.
 ORRUMBA, José, 1824, Cádiz.
 ORSA, Juan de, 1714, Cádiz.
 ORTIZ DE URIARTE, Vicente de, 1802, Cádiz.
 ORSUCHI, Vicente, Sevilla.
 OSAROLA, Miguel de, 1.
 OSUNSOLA y OLEA.
 OTARARRIA.
 OTALGUI SANTA CATALINA, Juan de, 1539, Sevilla.
 OYANCAS, Diego de, 1530, Sevilla.
 OYAZARTE, Pedro de, 1561, Sevilla.
 OYARURME, Francisco de (cap.) nat. de Hernani, 1590, Sevilla.
 OYQUIA, vecino de Guetaria, 1510, Sevilla.

* * *

PAÇARA, María López de, 1537, Azcoitia, Sevilla.
 PENALUA, Nicolás de, 1696, Cádiz.
 PEREZ DE ALZOLA, Juan, alférez de la armada.
 PEREZ DE ANDAGOYA.
 PEREZ DE ARANA, Joseph Manuel, 1803, Cádiz.
 PEREZ DE ARISTIZABAL, Pedro (cap.). Gobernador de la provincia de Antioquia.

PEREZ DE ARRIETA, Juan, de Oñate - Perú. También Pedro Pablo, 1800, Cádiz.

PEREZ DE BERRAZOETA, Martín, depositario de bienes de difuntos.

PEREZ DE BERRIO, Juan, de Mondragón.

PEREZ DE ECHARTURI (Maria) Potosí, vda. de Francisco de Iribe, de Deva.

PEREZ DE GALARZA, Matías, contador de galeones.

PEREZ DE GOYAZ, Martín.

PEREZ DE IRULA, Juan de, 1561, Sevilla.

PEREZ DE ISABA, Vicente, 1689.

PEREZ DE LEYZALDE, Juan, escribano de nao, Tolosa.

PEREZ DE LILI, Martín, de Azcoitia.

PEREZ DE LIZARZA, Juan, escribano, nat. de San Sebastián - en Veracruz.

PEREZ DE MENDEJA, Juan, de Bermeo - Lima.

PEREZ DE MARCOTEGUI, Martín, de San Sebastián.

PEREZ DE OLAZABAL, Martín, Chile.

PEREZ DE POSTURIAS, 1600, Sevilla.

PEREZ DE RECALDE, Martín, dueño de nao.

PEREZ DE RETEGUI, Juan, nat. de San Sebastián.

PEREZ DE URESMENDI y URQUIZU, de Bermeo.

PEREZ DE URQUIA, Antón de, 1561. Sevilla.

PEREZ DE VALIARAS, Martín, de Azcoitia.

PESAÑA, Manuel Felipe de, 1690, Cádiz.

PIERAGULLANO, Juan de (cap), 1676, Sevilla.

PORNEA, Eusebio M.^a de, 1790, Cádiz.

PUXADAS Y GAMBOA, Juan de, 1647, Sevilla.

* * *

QUINAGA, Juan de, 1637, Sevilla.

* * *

RAMILA, Mateo de, 1682, Cádiz.

RAMOS DE ABARRUZA, Joseph de, 1802, Cádiz.

RANCES Y FUENTES, Manuel, de Alava, 1829; tiene calle en Cádiz.

RAÇA, Ochoa de, 1530, Sevilla.

REBILLAGA, Esteban de, 1590, Sevilla.

REBONÇA, Diego de, piloto de Nt.^a Sr.ª de Begoña, 1536, Sevilla.

REGAL, Sebastián de, 1614, Sevilla.

REGIL, Bartolomé de, 1694, Cádiz.

REYES, Leoncio e Isidro de, 1679, Cádiz.

REÇABARRA (sic) hijo de Juan de Reçabala (sic) natural de Mendaro en Guip., 1534, Sevilla.

REZABAL Pérez, Juan de, 1521, Sevilla, Reyzabal (?).

ROBICOETTA, Gabriel de, 1650, Sevilla.
 ROYA, Mateo de, 1606, Sevilla.
 RODRIGUEZ DE ARRUETA, Miguel de, 1793, Cádiz.
 ROS DE ISAVA, Vicente, 1684, Cádiz.
 RUIZ DE BEITIA, Martín, 1700, Cádiz.
 RUIZ DE LOIZAGA y CORCUERA, Pedro, 1812, Cádiz.
 RUIZ DE OCHARCOAGA, cap. Antonio.
 RUIZ DE URQUIJO, Pedro, 1540, Sevilla.

* * *

SANCHEZ DE BERROSPE.
 SANCHEZ DE GUILVITEGUI, Juan (Usurbil).
 SANCHEZ DE IGOLA, Martín (cap.).
 SAENZ DE SAN VICENTE, Fernando, 1802, Alava, Cádiz.
 SAENZ DE ZUAZO, Francisco de (cap.), 1686, Cádiz.
 SAGASTIGUIETA, Sevilla.
 SAHELICES, vecino de Vergara, 1516, Sevilla.
 SALVAGA, Pedro de, 1643, Sevilla.
 SAN PINES, Antonio de, 1706, Cádiz.
 SAN VITORES, Martín Pérez, de San Sebastián, 1536, Sevilla.
 SANDI, Juan de, 1690, Cádiz.
 SANIZ MURGUIA, Antonio de, 1680, Cádiz.
 SANSUSTE, Juan Pérez de, 1599, Sevilla.
 SASORENA, Martín de, 1709, Cádiz.
 SEMALBURU, Sevilla.
 SEMINARIO, Juan Pablo de, 1675, Cádiz.
 SEMIOLAGUIRRE, Alcaide de San Lucar de Barrameda en 1614.
 SERRERA, Alonso Pérez de, 1680, Cádiz.
 SILONIS o SILONIZ, Juan de, 1867. Miguel de, 1786, Cádiz.
 SOLORAGA, Luis de, 1640, Sevilla.
 SOLSETA, Ignacio de, 1816, Cádiz.
 SUBARABAR, Esteban de, 1680, Cádiz.

* * *

TERREROS, Simón de, Durango (Vizcaya), 1811, Cádiz.
 TORRIQUIA, Pedro de, 1593, Sevilla.
 TRANAGOITIA y ARBAISA, escribano.
 TROMPES, Lázaro de, 1640, Sevilla.
 TURPIN, Tomás de, Cádiz.

* * *

UBAD, Juan de, 1693, Cádiz.
 UBENDINA, Antonio de, 1600, Sevilla.
 UCITA, Juan de, 1585, Sevilla, Uceta (?).

ULARIA, Alcalde de Coro en América.
 ULUETA, Martín de, 1773, Cádiz.
 UMENDINA, Antonio de, 1601, Sevilla.
 UNIDRAN, Domingo de, 1786, Cádiz.
 URANA, Domingo de, 1649, Sevilla.
 URDELETA, Juan Martín, Rejil, 1579, Sevilla.
 URDANRIA, Sevilla.
 URDINARA, Juan de, 1802, Cádiz.
 URGANDONA, Tomás Díaz de, 1615, Sevilla.
 URGUDOY, Juan de, 1695, Cádiz.
 URIZIBAY, Francisco de, 1650, Sevilla.
 URQUINAGON, Francisco de, 1774, Cádiz.
 URQUILA, Antonio de, Guetaria, 1582, Sevilla, y Martín.
 URRIELA, Martín, 1797, Cádiz.
 URRATIOQUI, Juan T. 1797, Cádiz.
 URZAOLA, Pedro, 1643.
 URIZIBAY, Francisco, 1650.

* * *

VALTIERRA, Juan de, 1508, Sevilla.
 VALLECILA o VALLECILLA, Martín de, 1610.
 VELASCO-MENDIETA, Diego de, vizc., 1650, Sevilla.
 VENASTRU, Martín de, 1645, Sevilla.
 VIDOLOSA.
 VIDUNA, Juan de, 1516, Sevilla.
 VILLAONDO, Domingo, Rentería - Manila.
 VILLAR, Diego, Oñate.
 VILODOSO, Juan de, nat. de Bilbao, 1536, Sevilla.

* * *

ZABALEIYA, Michael de, 1581, Sevilla o ZABALUYA.
 ZALDIBILLA, Juan de, 1644, Sevilla.
 ZALVAYA, Pedro de, 1633, Sevilla.
 ZUMARRUNGI, Agustín del Campo, 1799, Cádiz.
 ZANDIETA, 1511 y 1512, Pedro de, Oñate, Sevilla.
 ZENUDO, Ignacio de, 1689, Cádiz.
 ZURBIDE, Diego de, 1717, Cádiz.
 ZURRETO, Diego de, 1650, Sevilla.
 ZUZALAGA, Jacinta de, Vitoria, 1700, Cádiz.

* * *

II. eraskina: ona emen euskal abizen batzuk, izkiñak ala bukaerak aldaturata dauzkatela. Eunka geiago ekarri litezke argibidez:

ACHIVITIA, Juan de.	ACHIBITE (?)
AGUEACHA, Sancho de, 1550.	AGUECHE (?)
AGUERREVERE.	AGUIRREBIRE (?)
AGUIACHE o AGUERCHE.	AGUERRECHE (?)
AGUNIGUA.	AGUINIGA (?)
AINZURRIETA.	AINZUBIETA (?)
AIRELUCEA.	ARRILUCEA (?)
AIZTARDE.	AIZTARTE
ALORÇA.	ELORZA
AMARTIAIN.	AMATIAIN
AMOSARRAIN.	AMAZARRAIN
AMUESCOTEGUI.	AMOSCOTEGUI
ANDEGUI.	ANDONAEGUI
AQUEARZA.	AQUERZA
ARACHAGA.	ARECHAGA
ARAMBILLOTE.	ARAMBILLETE
ARANEDA.	ARANETA
ARASOLA.	ARRAZOLA
ARBIETA.	ARBEIZA
AREILAGA.	AREIZAGA
ARCHEAGA.	ARCHEGA
ARCHINIEGA.	ARCINIEGA
AREN.	ARIN
AREXITA.	AREGUITA
ARIÑANA.	ARIÑENA
ARRAGUE.	ARRAGA
ARREZABAL.	ARRIZABAL
ARRISTE.	ARISTE
ARRUESO.	ARRUES
ASAIN.	ASIN O ASIAIN
ASCORGORTOS.	ASCARGORTA
ASPEA. ASPE.	ASPIA
ASTIZIARAN.	ASTIAZUARAN
ASTOMBA.	ESTOMBA
AZQUENEGA.	AZCONAGA

* * *

BALTIERRA.	BALTERRA
BASUALDO.	BASALDUA
BURBOA.	BURGOA
BUXETA.	BUZUETA

* * *

CEITEGUI.
 CENIQUE.
 CORTABAVIA.
 CURUZELAEGUI.
 CHAGOYA.
 CHAMUSCATEGUI.
 CHAVESTE.
 CHORIVEA.

ZAITEGUI
 CHENIQUE
 CORTABARRIA
 CRUZELAEGUI
 ECHEGOYA
 CHAMUCHASTEGUI
 ECHEVESTE
 CHRORIBIT

* * *

ECHACERRATE.
 ECHAGOYA.
 EGUIGUARAN.
 ELEXABURU.
 ELGUERA.
 EMBILA.
 ESCURIAGA.
 EZNARRAGA.

ECHAZARRETA
 ECHAGOYEN
 EGUIGUREN
 ELEJABURU
 ELGUERO
 EMBIL
 ESCURIAZA
 ESNARRIAGA

* * *

GAVARRETE.
 GOYRE.
 GUEDENA.

GABARRET
 GOIRI
 GUERENA

* * *

HERRIEGA.

ERRIETA

* * *

IBASORY.
 IGUERROLA.
 ILLARAS.
 INOSCO.
 INSAHURBE.
 INURRIGARRA.
 INZURRIETA.
 IRARREGA.
 IROBI.

IBASORE
 IGUIRROLA, IGURROLA
 ILLARES
 INOSO
 INCHAURBE
 INURRIGARRO
 INZURRETA o INSAURRETA
 IRARRAGA
 IROBA

* * *

JAUNZARAZ.

JAUN SARAS

* * *

LARTUN.
 LARRAUGA.
 LEGUIZAMA.
 LINAZU.
 LIÇAÇU.
 LONGAR.
 LOSIQUI, de Gainza, 1645.
 LUTURRIONDO.
 LUXANDO.

* * *

MARROQUINA.
 MENDENTE.
 MINGUEZ.
 MURIETA.

* * *

OCHANDITEGUI.
 OCHANGARAY.
 OLABARRETA.
 OLOCEAGA.
 OÑAIARTE.
 OREIZA.
 ORRUMBA.
 ORTUZAUSTIGUI.

* * *

REBILLAGA.
 REZABAL.

* * *

SANARTU.
 SORSOAGA.

* * *

TORRESURY.

* * *

UBAD.
 UBI.
 UQUERRURI.
 URDAYRE.

LARTAUN
 LARRAUNA
 LEGUIZAMO
 LINAZA
 LIZASO
 LONGA o LONGAN
 ELOSEGUI
 LETURIONDO
 LUYANDO

MARROQUIN
 MENDECUTE
 MINGO
 MURUETA

OCHANDATEGUI
 OCHAGARAY, en Uruguay
 OLABARRIETA
 OLOZAGA, OLOSOAGA
 OÑARTE
 OREJA
 ORRUMA
 ORTUSAUSTEGUI

ARRIBILLAGA
 REIZABAL

ZANARTU (Oñate)
 SOSOAGA

TORREZURI

UBAL
 UBIA
 OQUERRURI
 URDAIDE

URESPEOETA.
URESTI.
UZURRIAGA.
URREZBEROETA.

UREZBEROETA
URRESTI
UZURIAGA
URREZBERROETA

* * *

ZALEZAN.

SALEZAN

III.eraskiña: Cadena ta Vincent'en liburuetan dauden abizenak. Euskalerrian apika ezagutzen dira; bai ordea Sevilla ta Cadiz'ko ainbeste agiri ta paperetan:

ARAURRECHENEA, Jorge de, 1773, cofradía de Cádiz.

ECHEVARRETA, Miguel de, 1649, Sevilla.

IBESORY, Juan de, 1588, Sevilla. Ibasore en Cadenas y Vicent.

ILLARAS, Alonso de, 1337, Sevilla. Illarez, consignado por Cardenas y Vicent.

LAGASCA, Juan de, 1618, Sevilla. ¿Legasca? Consignado por Cadenas y Vicent.

LARRAVIEDRA, Manuel de, 1787, Cádiz. Consignado por Cadenas y Vicent.

LARRATEA y GOIENECHÉ, 1798. Cádiz. Consignado por Cadenas y Vicent.

LOPEN DE BICUNA, Joseph.

LOYO, Pedro Joseph de, 1773, Cádiz. Consignado por Cadenas y Vicent.

LORARTE, Juan Bta., de Deva, consignado por C. y V.

LURIA, Alonso de, 1649. Consignado por Cardenas y Vicent.

UZELAY, Juan Antonio de, Segura, 1807, Cádiz. Consignado por Cadenas y Vicent.

ZARRICOLEA, Domingo de, 1645. Consignado por Cadenas y Vicent.

IV.eraskiña: Ona emen beste euskal abizen batzuk, Euskalerrian baiño, edo beintzat Kerexeta'ren liburuetan baiño leenago, Sevillan eta Cadiz'en agertzen direnak:

AGANDURU, Gerónimo de, Orio; tesorero de la casa de Antioquia, 1590, Sevilla.

AGOVINETA, Pedro, de Tolosa, 1511.an Sevilla. La misma que de Tolosa.

AGUERREGUI, Pedro Manuel de, comisario de empresas de azogues, 1575, Sevilla.

AGUINIGA, Juanes, 1540 en Sevilla; trae en Eibar en 1549.

AGURTO, Martín de, 1530 en Sevilla.

AINCIA, cap. de Guipúzcoa, 1600; apellido en Aguinaga y Usurbil.

- ALJOBIN, Jacinto de, 1688, Cádiz.
 ALTAMIRA, Domingo, de Berástegui, 1570; en Oyarzun, 1688; en Elorrio, 1720.
 AMBULODI, Ignacio de, 1706, Cádiz; en Oyarzun, Irún, en Fuenterrabia, 1714.
 AMILETA, 1600, de Anzuola; trae en 1661, en Zumárraga.
 AMUESCOTEGUI o AMOSCOTEGUI, Juan Manuel, 1601, Sevilla; en Lazcano, sin fecha.
 AMUSQUIBAR, Francisco de, 1807, Cádiz.
 ANACHURI, Pablo, 1663 y 1672, de la armada de Diego de Ibarra; valle de Oyarzun.
 ANCIONDO, 1640 en Sevilla; en Fuenterrabia, 1645.
 ANDRACA, Pedro de, vizc, 1527 en Sevilla; Bilbao, 1652.
 ANUNCIABAY, 1520 en Sevilla; en Valladolid, 1537.
 APALLUA, Juan de Uribe, 1589, 1606 en Sevilla; Marquina y Chile, 1739.
 AQUEARÇA, Aquerza, Esteban de, maestre de las naos, 1535, Sevilla.
 ARANGUIBEL, Domingo de, 1545 en Sevilla; en el valle de Oyarzun, 1683.
 ARANZAGORTA, Juan de, de Gordejuela, 1590 en Sevilla.
 ARBESTAIN, Agustín de, marinero de Zarauz, 1562, en Sevilla.
 ARBIETO, Martín de, 1561 y Sancho, vizcainos establecidos en Sevilla.
 ARBULO, Hernando, 1517, nat. de Gamarra.
 ARCHULETA, Arechuleta o Arechuloeta, Juan López de, 1519.
 ARDANZA, Esteban, s. XVI.
 AREIZA o AREILZA, Andres de, 1561; en Vitoria y Vergara, 1638.
 AREXITA, Juan de, de Eibar, 1512; en Eibar, 1529.
 ARMORA, Miguel de (Irún), 1585, en Arequipa; en Tolosa, 1618.
 ARTAECHÉ, Pedro (escribano), 1587 en Sevilla; sin fecha.
 ARRIANO, Pedro de (Alava), 1510 en Sevilla y en Alava.
 ARRIEN, San Juan de, Zumaya, 1565 en Sevilla, en Errigoitia, 1768.
 ARRIGOERRIETA, Martín, en 1600 en Sevilla; en Zaldibar, 1664.
 ARRISTE, Ariste (?), Juan de, 1649 en Sevilla, en Zuberoa sin fecha.
 ASCAÑO, Juan de, 1624 en Sevilla; sin fecha.
 ASCORRA, Juan de, 1537 en Sevilla; sin fecha en Bilbao.
 ASTINA, Gaspar de, nat. de Tolosa, 1600 en Cádiz; en K., 1726.
 ASPURU, Martín de, 1540, en Sevilla; en Oquendo y Vizcaya, 1749.
 ASTEIZA, de Durango, 1527 en Sevilla; sin fecha.
 ATIBAR, piloto, 1579 en Sevilla; Villarreal de Urrechua, 1581.
 AZCORRA, Juan de, 1547, en Bilbao, y 1639, Guatemala.
 AÇURI, Santiago de, 1536; en Uruguay.

* * *

- BASORI, Sebastián de, 1557, Sevilla; alcalde de Portugaleta, 1566.
 BASUALDO, Juan de, Gordejuela, 1534, Sevilla.
 BEDIA, Ortuno de (mercader vizcaino), 1511, Sevilla.
 BENGOLEA, Juan de, 1646, Sevilla.

BERESIARTU, Martín Pérez de, 1511, Sevilla; en Beasain, sin fecha.
 BERNACA, Juan de, 1580, Sevilla; en Colombia, sin fecha.
 BURUTARAN, Pedro de, Irún, 1615, Sevilla; en San Sebastián, sin fecha.
 BUXETA, Juan de, Orduña, 1512, Sevilla; en Navarra, sin fecha.

* * *

CARASA, Gaspar de, 1600, Sevilla, sin fecha en K.
 CASTAETA, José, 1795, Cádiz; trae en K. sin fecha.
 CELAYANDIA, Juan de, guip., 1608, Sevilla; trae sin fecha en Usurbil.
 CERTUCHA, Martín de, 1573, Sevilla; trae sin ninguna fecha.
 COLARTE, Joseph de, 1686, Cádiz; sin fecha.
 CUTUNEGUIETA, vec. de Eibar, 1514; trae en Bilbao 1640, 1664.
 CHAVARRI, Martín de, Dima, 1536, Sevilla.
 CHAVARRIA, en Sevilla, 1581.
 CHOPERENA, Joseph de, 1691, Cádiz, trae K. sin fecha.

* * *

DARIETA, Martínez de, 1552, Sevilla; en Alza y Lezo, 1625.
 DOBARAN y ZAVALA, Pedro, 1824; trae sin fecha.

* * *

ECHAGOYA, Juan de, 1575, Sevilla; trae en fecha de 1664.
 ECHAVARNE y MENDIONDO, Miguel de, 1790, Cádiz; trae sin fecha.
 ELUSA, Juan de, 1634, Sevilla, 1637.
 ENDERICA, Pedro de, 1513, Sevilla; en Bilbao, 1688.
 ERRASURRIZ, Ramón, Cádiz, 1797; pasaron a Buenos Aires y Chile.
 ERRIQUENA, Juan Antonio de, 1805, Cádiz; sin fecha.
 ESNOS - ESNOZ, Martín de, 1686, Cádiz; sin fecha.

GUEMES, Fernando de, 1561, Sevilla; en 1614; Marin, caballero de Calatrava, sin fecha.

* * *

HAZA LLAGUNO, Santiago de (cap) 1682, Cádiz; en Trucios, 1815 y en Colombia.
 HELUSA, Diego de, vec. de Oñate, Sevilla, 1511; en Anzuola, 1637-41.

* * *

IBARTOLA, Iñigo, 1538, Sevilla; en Deva, no trae fecha.
 IBARRUETA, s. XVI; sin fecha, Uruguay.
 ICELA, Lope de, Sevilla, 1548; en Elgóibar, 1649.

YDOYAGA, 1535, Sevilla; en Tolosa, Albistur, Isasondo; sin fecha.
 INDO, Domingo de, vec. de Elgóibar, 1534; en Cestona, sin fecha.
 INSAHURBE, 1511, Sevilla; en Orozco y Arratia, 1769.
 INURRIÇA, 1604, Sevilla; en Zarauz, sin fecha.
 ISASBIRIBIL, José de, 1807, Cádiz; Mazmela, Escoriaga, sin fecha; Mazmela, Eskoriaga; sin fecha.
 IRRUETA, Juan de, 1643, Sevilla; en Uruguay; sin fecha.
 ISARRAGA Nicolás de, Azcoitia, 1537, Sevilla; Juan, 1646; sin fecha.
 ISASOLA, Miguel Ibáñez, vecino de Deva, Sevilla, 1538.
 ITURRIBALCAGA, Domingo de, 1583, Sevilla; en K. fecha tardía.

* * *

LABAQUI, Juan Francisco, 1773, Cádiz; Miguel, 1723; en Navarra, Chile, Argentina, sin fecha.
 LANDAVERDE, Nicolás de, 1618; caballero de Calatrava, 1633.
 LATADI, Juan, 1613, Sevilla; en Arizcun, sin fecha.
 LAURAGA, Andrés de, 1508; Juan Bta., 1594; en Uruguay.
 LEQUÍ, Javier de, Navarra, 1775, Cádiz; sin fecha.
 LEÇCOYA, Martín de, 1581, Sevilla; en Berriatua, 1593.
 LORIAGA, Iñigo de, 1584, Sevilla; en Laburdi y Argentina.
 LORRIAGA, Hernando de, 1513, Sevilla; en Alava, sin fecha.
 LUBELÇU, Juanes de, 1556, Lubelza (?), 1646.

* * *

MALLEA, Jacome, vizc. 1540, Sevilla, natural de Eibar, 1558.
 MANDOJANA, Pedro de, 1518, Sevilla; en Alava, 1595; Guipúzcoa, 1586.
 MARTIARTU, Martín de, 1561; en Erandio y Baracaldo sin fecha.
 MARULANDA, Antonio de 1698, Cádiz; no trae fecha en K.
 MEAURIO, Agustín de, Portugaleta, 1816, Cádiz; sin fecha.
 MENDECHIRAGA, Juan de, 1553, Sevilla; sin fecha.
 MENACA, 1534, Sevilla; trae fecha tardía.
 MIQUELENA, Martín de (cap), 1683, Cádiz; en Azpeitia, 1769.
 MINGUEZ - MINGO?, Manuel de, 1810, Cádiz; sin fecha.
 MUGABURU, 1567, Sevilla; en Oquendo, fecha en Bilbao, 1771.
 MUNECAS, Pedro de las, 1585, Sevilla; en Orduña, 1751.

* * *

OGIRONDO, Domingo de, 1633, Sevilla; Oxirondo sin fecha, Vergara, Oñate.
 OLARTE y CERON, Juan de, vizc. 1650, originario de Luyando, Alava; en Azpeitia, 1642.
 OLLALLA o OLAYA, Andrés de, 1675, Cádiz; sin fecha.
 OLLOQUIEGUI, López, Juan de (cap), 1675, Cádiz; en K., 1709.

ONAIARTE, Pedro de, 1561, Sevilla; Oñarte, 1787.
ORIBE, Miguel de, 1535, de Orduña, Sevilla; fecha tardía en K.
OYO, Martín del, 1584, Sevilla; sin fecha en K.

* * *

RENTERIA, Prudencio de la, vizc. 1650, Sevilla; en Bilbao, 1736.

* * *

SAGASTUY, Juan de, 1581, Sevilla; en Alava, 1600.
SAN MARTIN ALBERDI, Bartolomé, guip. 1650, Sevilla; fecha tardía.
SOLARTE, Sebastián de, 1581, Sevilla; fecha tardía, 1686.
SOLAUN, Pedro de, 1655 Sevilla; fecha tardía en el valle de Llodio.
SOLORÇA, Francisco de, 1676, Cádiz. Vizcaya; fecha tardía.
SURIA, Alonso de, 1649, Sevilla; sin fecha.

* * *

TRABUDO, Pedro Ochos de, 1549, Sevilla; sin fecha.

* * *

UBAYA, Martín Sánchez de, 1603, Sevilla; sin fecha.
UGARA, López de, 1526, Sevilla; en Vizcaya sin fecha.
URAMENDI, Miguel de, 1643, Sevilla; en Vizcaya sin fecha.
URDAYRE, Juanes de, 1598, Sevilla; en Oyarzun Urdaide, 1625.
URENA, Leonis de, 1564, Sevilla; en Colombia sin fecha.
URESEROETA - UREZBEROETA, 1640, Sevilla; Zarauz sin fecha.
UROSBURUETA, Francisco de, 1633, en Sevilla; sin fecha.
URQUIDI, Ignacio de (cap), 1652, en Sevilla; fecha tardía.
URQUIZA, Juan Pérez de, 1650; Sancho 1568; fecha tardía en K.
URRAMENDI, Miguel de, 1642, Sevilla; en Vizcaya sin fecha.
URZAINQUI, Juan Francisco, nav. 1791 en Cádiz; sin fecha.

* * *

VEDIA, Asensio de, vizc. 1540, Sevilla; Galdácano, Valmaseda; en Valladolid. 1597.

* * *

ZANDIETA, Pedro de, Oñate, 1511 en Sevilla.
ZARACONDEGUI, Cádiz, 1797; en Bedarona (v) y Chile.
ZARRICOLEA, Domingo de, 1645 en Sevilla; sin fecha.
ZUZUGANA o SUSUGANA, Antonio de, 1648, Cádiz; sin fecha.
SUASNABAL o ZUASNABAL, Fabián de, 1626, Sevilla; trae en Argentina, fecha tardía.

V.eraskiña: askotan, euskal ikurdi ta abizen liburuetan, auek Euskalerritik zuzenean saltatzen (igarotzen) dira Ameriketara: Colombia, Uruguay, Venezuelara...

AGUERREVERE o AGUIRREBIRE, Juan Miguel de, 1793. Cofradía de Cádiz. En la obra de Kerexeta dice: en Laburdi y Uruguay.

AUDIZABAL, Ignacio, San Sebastián; Habana (Argentina).

ALBARRATEGUI, Gaspar de, 1720, Cádiz; se dice, en Uruguay.

ARGAIZ, Fermín, Cádiz, 1797; Corella, Arnedo y Colombia.

ARRIONDO, Cádiz; en Vizcaya y Uruguay.

ARCHULETA, ARECHULETA o ARECHULOETA, Juan López de, 1519 en Sevilla; sin fecha en Vizcaya, Chile y Colombia.

ASTAIZA, de Durango, en 1527 en Sevilla; en Colombia.

ASUNSOLO, Martín de, 1650, Sevilla; en Vizcaya y Colombia.

ASCAR, Zuri, de Rentería; en 1610 en Sevilla; en Uruguay.

AZCORRA, Juan de, en Sevilla en 1547; en Bilbao, 1639 y Guatemala.

AÇURI, Santiago de, Guernica; en Sevilla en 1536; en Uruguay.

* * *

BARACIARTE, Francisco de, Cádiz, 1797; en Uruguay y Venezuela.

BELZUNZABURU, Bernardo, Pasajes, Sevilla.

BERECOCHE, Francisco de; en Sevilla, 1787; en Sara, Laburdi y Argentina.

BERNAGA, Juan de, en 1580 en Sevilla; en Colombia.

BERROGAIN, Agustín, Quito; en Argentina.

* * *

DOLAGARAY, Juan Francisco Deogracias, en 1807, Cádiz; Uruguay.

* * *

ECHAURREN, dueño de una fragata; en Guipúzcoa y Argentina.

ERRIETAN, Juan, en 1537 en Sevilla; Uruguay.

EZNARRIAGA, Andrés de; en 1683, Cádiz; en Oquendo, Ayala y Colombia.

* * *

GORRINDO, Nicolás Jacinto, Cádiz; 1808, Argentina.

* * *

HAZA LLAGUNDO, Santiago de (cap), Cádiz, 1682; en Ituren, Trucios, 1815 y en Colombia.

HERGUETA, en Navarra y Colombia.

* * *

IBARNEGARAY, en Benavarra, Bolivia y Uruguay.

IBARNETA, s. XVI. Sevilla; en Uruguay.

IRRUETA, Juan de, 1643, Sevilla; en Uruguay.

IZARBE, en Colombia.

* * *

LABAQUI, Juan Francisco, 1773 y en 1723 Miguel en Cádiz; Navarra, Chile y Argentina.

LAGARRAGA, Pedro de, de Plasencia, 1536, Sevilla; en Uruguay.

LAURAGA, Andrés de, 1588, Sevilla; Uruguay.

LORIAGA, Iñigo, 1584, Sevilla; en Laburdi y Argentina.

LUBERIGA o LUBERIAGA, San Juan de, Deva, 1562, Sevilla; en Tolosa, Azcoitia, 1625 y Uruguay.

* * *

MARCOTEGUI, Martín Pérez de, 1547, Sevilla; en Argentina.

MUSATADI, Vizcaya y Colombia.

* * *

OCHANGARAY o OCHAGARAY, Uruguay.

OLOCEAGA, OLOSAGA, OLOZAGA, Juan de, 1581, Sevilla; en Colombia.

ORUNA, Cádiz, 1797; Venezuela y Uruguay.

* * *

SATIZABAL, Colombiá

* * *

UBAD, Juan de, 1693, Cádiz; sin fecha en Uruguay.

UJUETA, Colombia.

URENA, Leonis de, 1564, Sevilla; en Colombia.

* * *

ZUASNABAL, Fabián de, 1626, Sevilla; Argentina.

ZUGARRONDO, en Navarra, Uruguay y Argentina.

Guk egin degun ikerketa txiki au egin bearra dagoen ikasketaren sarrera eta asiera bat besterik ez da, noski. Baiña bearrezkoa oso ainbeste euskaldunen ibilketak Sevilla, Cádiz eta Andaluzian jakin nai baditugu. Venezuela'ko euskaldune'kin egin zen bezala Amezaga'tar Andream'k bere liburuan *El elemento vasco en el siglo XVIII venezolano*. Ta gezurra badirudi ere, aien abizenak Espaniako mutur artan leenago ezagutzen direla aien errian baño. Ta zer esanik ez, Amerikan baño.

Bukatu dezagun. Barkatu mesedez eman dizuedan nekea. Lan au egin baño leen, eskertu nai izan zaituztet, Euskaltzaindian zuen lagun ta kide izatera deitu nauzutelako. Utzi didazue itzaldi au bukatzen, gure arbasoek eman ziguten arnasaz, eta gure gurasoek erakutsi ta esaten ziguten bezala: “ondo esanak ondo artu, ta gaizki esanak barkatu”.